

הנסיך פטר קרופוטקין, אבי הפצה האנארכיסטית

שוחרי מארכס רצו במדינה כלייכולה, בהנהגת הדיקטטורה של הפרולטריון, עד יבוא ימי המשיח הבלתי-מעמדי. שוחרי באקונין חלמו על עולם שאין בו מדינות כלל, עולם ללא חוק וללא רכוש פרטי, שבו יעשה כל אדם ככל העולה על רוחו. טיבו של האדם המשוחרר יבטיח אז את הארמניה אוטומטית. **לתיאור מצב זה חידשו מונח יווני מימייהכונים: אן-ארכיה, "כלא-מימשל".**

פצה בבית הנתיבות

במשך דור שלם, בסוף המאה שעברה, הפילו האנארכיסטים את חיתתם על אירופה. תוך שנים מעטות רצחו צאר רוס, שני ראשי-ממשלה ספרדיים, קיסרית אוסטריה, נשיא צרפתי, מלך איטלקי ונשיא אמריקאי. בתגובה על מעשיההאכזריות של השלטון הם הרגו שוטרים, שופטים ואנשי-שילטון אחרים. אך הטרור הידרדר חיש מהר. ב-1893 זרק אנארכיסט פצצות לתוך האופרה של ברצלונה. הרג 22. כעבור כמה חודשים הטיל אנארכיסט אחר פצצה לתוך בית-קפה טרמינוס, בתחנת-הרכבת סן-לאזאר בפאריס.

יש דמיון מסוים בין פצצה זו בקפה בית-הנתיבות, לפני 78 שנה, ובין הטבח בלוד, המבצע קיווה, לדבריו, להרוג 15, אם כי הצליח רק להרוג אחד ולפצוע 20. בבית-המישפט, כשהשוטט הטיף לו מוסר על שפגע בחפים-משפט, הכריז: "אין בורגנים חפים-משפט!" הנפגעים, כולם אנשים פשוטים מבני הבורגנות הזעירה, היו אשמים, בעיניו מפני שהשלימו עם המישטר הקיים. השלמה זו הצדיקה, לדעתו, את רציח חתם ההמונית.

האנארכיסטים לא היו שונאי-אדם אכזריים. להיפך: הם היו אהבי-אדם מושר בעים, אנשים שחלמו על עולם שכולו יופי ואושר, הוגה הדיעות הראשי שלהם בימי הפצה ההמוני היה הנסיך פטר קרופוטקין, גולה שנראה בעיני רבים כקדוש. אדם אדיב ועדין מאין כמוהו. איש זה קרא לרצח ולטבח (אם כי בסוף הסתייג מהם). הדבר שציין את האנארכיסטים, והמוכר כדיוכך את הפידאיון של ימינו, היא התחום לדאגשר שרבעה בין חוננם הנהדר ומעשיהם הנוראים.

החזון היה בלתי-מיציאותי לחלוטין, ועל כן לא היתה כל דרך מיציאותית להגשמתו. הטרוריות, "התעמולה של המעש", שנועדה כביכול למשוך את תשומת-לב העולם ולעורר את ההמונים מתרדמתם, היתה מבוי סתום. "יתכן שתכונה זו היא המהווה רקע משותף בין יורשי האנארכיסטים בימינו ובין הפידאיון. לא חשוב אם אירגוני ה"שמאל" הקיצוני בימינו, מניח הפצצות וחוטפי העשירים, משייכים את עצמם לטרופקי או למאו — אביהם הרוחני הוא קרופוטקין.

האם זה בכלל שמאל?"

לפני שנתיים השתתפתי בברלין בסמינר בן כמה ימים, בו התמודדתי עם שליחי הפידאיון על נפש הסטודנטים הגרמניים. הוויכוח היה רק אחד ממאות שבהם השתתפתי בשנים האחרונות, בתצירת-רסר ארצות. אך היה בו רגע שנחרת בזיכרוני במיוחד. באמצע הוויכוח נכנסה-פרצה לחדר חוליה של חמישה צעירים וצעירות. היה בהם משהו מבהיל: הפרצופים הבלתי-מחייכים, מעילי-העור דמויי-המדיום, הסיגנון החותך משום-מה העלו בלבי אסופיאציה מיידית: הנוער ההיטלראי. הם הפסיקו את הוויכוח בגסות, פנו אלי ושאלו אם אני מוכן להיפגש עימם. ענית בחיך אדיב שאני מסכים, בהחלט. במועד מתאים. נפגשנו בחצות, והתווכחנו במשך כמה שעות על ישראל, הציונות והפידאיון, זכותו של העם הפלסטיני והצורך במאבק מזוין. לא היה להם מושג על הסיכסוך שלנו, אבל הם דיברו בביתחון עילאי — כפי שמדברים אנשים חידים, היודעים את דבריהם ואינם צריכים לחשוב על כך. הכל היה ברור ומסודר.

יכולות לשמש את האמת הפשוטה: למדאכתיהתאכזרות, המחייבת אימץ-לב, מוזמנים זרים — לא פלסטינים.

יש אמרים שזהו סוף הפידאיון. שהם כרו קבר לעצמם, שאלה הם פירפרי-גיסיה, וכו'. יש להזכיר בפני אשלות אויליות אלה.

אמנם — השעה כשרה לחיפז תנועת הפידאיון. אדם לכך יש רק דרך אחת: פיתרון הבעייה, שהולידה אותה והזינה אותה.

אילו היו לממשלתי-ישראל התבונה וגודל-הרוח הדרושים לכך, היתה מציעה עתה פיתרון אמיתי לבעייה הפלסטינית — פיתרון שיספק את התחושה הלאומית והגאוה העצמית של העם הפלסטיני: מדינה פלסטינית בשטחים המוחזקים כעת. אירגוני הפידאיון לא היו מקבלים פיתרון זה, מן הסתם. אולם המוני הפידאיון עצמם היו נוהרים או מן האירגונים המובסים אל דגל המדינה החדשה, ותוך זמן קצר לא היה נותר מתנועת הפידאיון אלא שרידים עלובים ומנוונים.

אולם ממשלתי-ישראל לא תוך בדרך זו — ועל כן לא תגיע תנועת הפידאיון לסופה. היא רק תעבור לשיטות המתאימות לחישוב, לחפרי יכוות צבאית: פעולות-טרור עקובות מדם, ללא הגבלות מוסריות.

במוקדם או במאוחר ינסו הפידאיון לפגוע בישראלים סתם בחו"ל, בשגרירויות, בתיירים הנוסעים לישראל, בכל דבר שניתן לזהותו איכשהו עם ישראל. התיסכול יביא ליתר אכזריות, הרגשת אן-האונים תביא לאידיאולוגיה האומרת ש"העולם כולו נגדנו", ושעל כן מותר לפגוע בכל העולם.

יהיה זה טרוריות פשוטו כמשמעו — הפיכת האימה למכשיר פוליטי. אפשר לחלחם בתופעה זו, לנקוט אמצעי-הגנה, להשיב בפעולות-תגמול. אך אי-אפשר לחסל אותה.

הטרוריות הוא תופעה רוחנית, המתבטאת במעשי-אימה. לא די באמצעים פיסיים כדי לסכל מעשים אלה. יש צורך בפעולה רוחנית, והפעולה הרוחנית היעילה היחידה היא זו הפותרת את בעיית-היסוד המצמיחה את התופעה.

אין כל טעם לשאול: איוו תועלת הצמח לפלסטינים מן הטרור? פשוט אין קשר. להלכה נועד הטרור לקידום מטרה, למעשה אינו אלא פרוקן לתיסכול ולגאוה פצועה. **ככל שהתיסכול יגדל, ככל שהגאוה תיפגע יותר, ככל שיוגבר חזי סריהאונים — כן תגבר אכזריות הטרור.**

התוצאה המעשית היא דווקא הפוכה. הטרור של הפידאיון מחזק את המגמות הלא-ר מניות ביותר בישראל, מספק את האווירה הציבורית הדרושה לסיפוח-שטחים ולטיפוח שינאה אנטי-ערבית. באווירה זו גדלה עוצמתם של אנשים כמו משה דיין, ואילו דיין, אלוף ההתחממות האנטי-פלסטינית, דואג מצידו לכך שלא תיבש הביצה המצמיחה את הפידאיון.

זוהי המציאות. בינה ובין העולם הדמיוני, שבו חיים ופועלים הפידאיון, אין כל גשר.

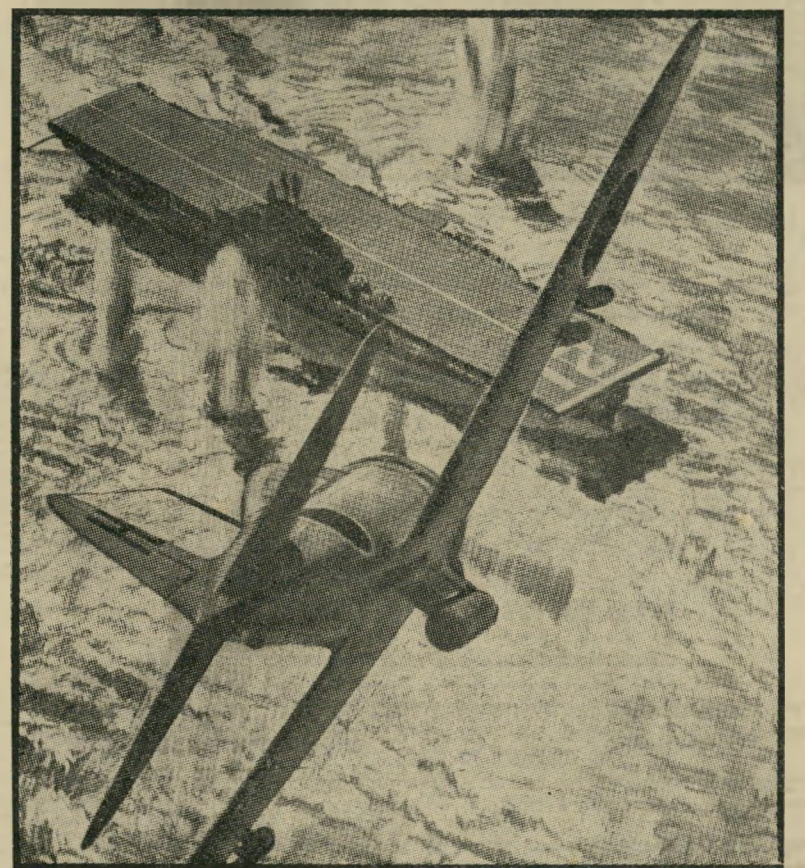
התעמולה של המעש"

במישרד דובר החזית העממית בבירות תלויות תמונותיו של צ'ה גבארה וקארל מארכס. במשרדיהם של עשרות אירגוני השמאל הקיצוני באירופה תלויים פלא-קאטים של פת"ח והחזית העממית. במרומי האולימפוס של השמאל החדש הקיצוני, שוכן יאסר עראפאת בצד צ'ה גבארה, הן ציימין ומאו הגדול בכבודו ובעצמו. **מי הוא ה"שמאל" הזה?**

אין הוא מאורגן באינטרנציונל, מלבד חלקו הטרופקיסטי. זהו אוסף של קבוצות ופגנים, הנמצאים בתהליך מתמיד של התפלגות, המוכנים ליהרג למען ההבדל בין קארל ליבקנט ורווה לוקסנבורג.

להלכה, רוב רובן של קבוצות אלה הן מארכסיסטיות. כשם שהכנסיות הקאתוליות מקושטות בפלסי הקדושים, מקושטים מקומות-הריכוז שלהן בתמונות הגיבורים — קארל מארכס, לנין, טרופקי, מאו, הן גבארה, לוקסנבורג, ושאר גדולי העולם המארכסיסטי. גם הסמלים הם מארכסיסטיים: דגל אדום, כוכב אדום, פטיש וחרמש, וכיוצא באלה. **אולם זיקה זו של קבוצות אלה לתורת מארכס היא, לדעתו, כוזבת מעיקרה. אין לקבוצות אלה כל שייכות אמיתית למארכס, וספק אם אפשר לשייך אותן בכנף ה"שמאל". מקומן במפה הרעיונית שונה לגמרי.**

האינטרנציונל הראשון, שנוסד לפני 106 שנה, עמד בסימן מאבקהאיתנים בין קארל מארכס ובין מיכאל באקונין — סוציאליזם מכאן, אנארכיזם מכאן. מארכס ניצח, ומאו עלה הסוציאליזם על דרך האירגון ההמוני של מעמד הפועלים — לשם מהפכה או לשם כיבוש המדינה בדרכים דמוקרטיים. ואילו תורתו של באקונין המנוצח הובילה לעידן של קבוצות אנארכיסטיות מזוינות, שביקשו לקעקע את אשיות המדינה הבורר גנית בעזרת, "התעמולה של המעש", התנקשויות ופיצוצים.

הקאמיקאזה מטיל עצמו על נושאת-מטוסים אמריקאית